

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. rugsėjo 18 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkė), Gedimino Sagačio ir Jūratės Varanaukaitės, susipažinusi su 2023 m. rugpjūčio 21 d. paduotu **ieškovo E. M.** kasaciniu skundu ir ištaisais kasacinio skundo trūkumus iš naujo paduotu 2023 m. rugsėjo 4 d. kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 23 d. nutarties peržiūrėjimo

n u s t a t ė :

2023 m. rugpjūčio 21 d. ieškovo E. M. kasacinis skundas DOK-3909 paduotas per teismų elektroninių paslaugų portalą (EPP) klaidingai į kitą to paties ieškovo civilinę bylą, kurios teismo proceso numeris yra Nr. 2-68-3-25291-2022-4.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija 2023 m. rugpjūčio 31 d. nutartimi nustatė ieškovui terminą iki 2023 m. rugsėjo 12 d. nuspręsti, dėl kurio apeliacinės instancijos teismo procesinio sprendimo bei kokioje byloje teikiamas kasacinis skundas. Ieškovas pateikė teismui patikslinimą dėl kasacinio skundo nurodydamas, kad kasacinis skundas yra paduotas civilinėje byloje Nr. e2A-990-1097/2023, kurioje Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2023 m. gegužės 23 d. priėmė nutartį. Ieškovas, šalindamas trūkumus, taip pat pateikė (tokio paties turinio kaip 2023 m. rugpjūčio 21 d. kasacinis skundas) 2023 m. rugsėjo 4 d. kasacinį skundą DOK-4068 į teisingą teisminį procesą Nr. 2-68-3-18142-2022-1.

Atrankos kolegijos vertinimu, ieškovas pašalina atrankos kolegijos 2023 m. rugpjūčio 31 d. nutartyje nurodytus kasacinio skundo trūkumus, t. y. aiškiai pareiškė savo valią, dėl kurio apeliacinės instancijos teismo procesinio sprendimo (jo dalies) bei kokioje byloje teikiamas kasacinis skundas.

Todėl atrankos kolegija, sprendama ieškovo kasacinio skundo priimtinumo klausimą, priima tokio paties turinio nutartį dėl klaidingame teisminiame procese Nr. 2-68-3-25291-2022-4 paduoto ieškovo 2023 m. rugpjūčio 21 d. kasacinio skundo DOK-3909 ir taip pat dėl teisingame teisminiame procese Nr. 2-68-3-18142-2022-1 paduoto ieškovo 2023 m. rugsėjo 4 d. kasacinio skundo DOK-4068. Abu kasaciniai skundai, tiek pradinis 2023 m. rugpjūčio 21 d. paduotas, tiek 2023 m. rugsėjo 4 d. paduotas, yra tokio paties turinio.

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 115 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad jeigu dalyvaujantis byloje asmuo, pateikęs procesinį dokumentą, pagal teismo nurodymus ir nustatytą terminą pašalina trūkumus, procesinis dokumentas laikomas paduotu pradinio jo pateikimo teismui dieną. Kadangi ieškovas ištaisė teismo nurodytus kasacinio skundo trūkumus, tai kasacinis skundas laikytinas paduotu 2023 m. rugpjūčio 21 d.

Ieškovo kasaciniu skundu skundžiama Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 23 d. nutarties dalimi dėl ieškovo papildomos darbo užmokesčio dalies buvo panaikinta Vilniaus miesto apylinkės teismo 2023 m. sausio 30 d. sprendimo dalis, kuria atmetas ieškovo ieškinio reikalavimas dėl darbo užmokesčio už papildomų darbo funkcijų atlikimą priteisimo ir bylinėjimosi išlaidų paskirstymo, ir ši bylos dalis perduota nagrinėti pirmosios instancijos teismui iš naujo. Kita Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 23 d. nutarties dalimi palikta nepakeista Vilniaus miesto apylinkės teismo 2023 m. sausio 30 d. sprendimo dalis, kuria, tenkinus atsakovės viešosios įstaigos Vyriausybės strateginės analizės centro priešieškinį, buvo panaikintas Darbo ginčų komisijos 2022 m. rugpjūčio 3 d. sprendimas ir netenkintas ieškovo reikalavimas įpareigoti atsakovę sumokėti ieškovui darbo užmokesčio pareiginės algos kintamąją dalį.

Ieškovo kasacinis skundas grindžiamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuoti pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovo kasaciniame skunde nurodomi tokie esminiai argumentai:

1. Apeliacinės instancijos teismas neįvelgė ieškovo diskriminavimo požymių, teigdamas, kad pagrįstai abejoja ieškovo nurodomomis diskriminavimo aplinkybėmis. Valstybinės darbo inspekcijos Psichologinio smurto darbe prevencijos skyrius pateikė išvadą, kad ieškovas buvo izoliuojamas nuo galimybės realiai, tinkamai ir pilna apimtimi vykdyti savo pareigas; Darbo ginčų komisija atleidimą pripažino neteisėtu.
2. Apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai atsisakė išreikalauti iš atsakovės viešosios įstaigos Vyriausybės strateginės analizės centro 2022 metų veiklos ataskaitą, todėl neturėjo galimybės objektyviai ir nešališkai įvertinti, kokių tyrimų atlikimas vėlavo ir, ar nepaisant tyrimų vėlavimo, darbuotojams buvo mokama darbo užmokesčio kintamoji dalis. Atmesdamas prašymą išreikalauti minėtą

veiklos ataskaitą teismas pažeidė CPK 314 straipsnį. Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė ištirti, išreikalauti tam tikrus įrodymus iš atsakovės, nepagrįstai atsisakė apklausti kai kuriuos liudytojus, o apeliacinės instancijos teismas, darydamas išvadą, kad nenustatyta pagrindo konstatuoti, jog apylinkės teismas būtų pažeidęs proceso teisės normas ar apribojęs ieškovo teisę bei galimybes įrodinėti, pažeidė CPK 42, 177, 179, 314 straipsnių nuostatas. Be to, apeliacinės instancijos teismas privalėjo bylą nagrinėti žodinio proceso tvarka.

3. Atsakovė viešojo įstaiga Vėriausybės strateginės analizės centras, tinkamai neįforminusi darbo sutarties, o savo elgesiu, t. y. pažadėdama ir ilgą laiką mokėdama ieškovui papildomą darbo užmokesčio dalį, suponavo jo supratimą, kad jam mokama darbo užmokesčio kintamoji dalis yra sudėtinė darbo užmokesčio dalis; tai sukūrė ieškovo teisėtą lūkestį apie kitokio turinio susitarimą, nei nurodyta darbo sutartyje, kad tai buvo ne išimtinis, darbdavio nuožiūra darbuotojui skiriamas paskatinimas, o sistemingai mokamas užmokestis, ir kad tai yra darbo užmokesčio politikos formavimo praktika.
4. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė CPK 176, 178, 185 straipsnių nuostatas, nes nebuvo pakankamai aktyvus, netinkamai nustatė bylai reikšmingas aplinkybes, nevertino situacijos, kad nuo 2022 m. gegužės mėn. buvo taikomas psichologinis smurtas ir kad atsakovė neteisingai, nesąžiningai bei ieškovą diskriminuodama kitų darbuotojų atžvilgiu taikė nevienodas darbo užmokesčio kintamosios dalies skyrimo sąlygas.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamo apeliacinės ir pirmosios instancijos teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Sigita Rudėnaitė

Gediminas Sagatys

Jūratė Varanauskaitė